

Ärende GRA 2016/31 handling 18
Handläggare Cecilia Asklöf

Region Gotland
621 82 Visby

Tillsyn avseende utbildningsanordnares möjlighet att vägra en elev regelbundet återkommande ledighet av religiösa skäl

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har granskat om Region Gotland har överträtt diskrimineringslagen genom att vägra en elev regelbundet återkommande ledighet från skolan varje fredag mellan kl. 12.30 och 14.00 för att delta i bön.

DO:s beslut

DO bedömer att Region Gotland inte har överträtt diskrimineringslagen när den avslagit en elevs begäran om regelbundet återkommande ledigheter för att närvara vid bön.

Om ärendet

Bakgrund till DO:s beslut att inleda tillsyn

Region Gotland har blivit anmäld för diskriminering som har samband med religion och annan trosuppfattning.

Av anmälan framgår i huvudsak följande. En elev (eleven) har ansökt hos skolans rektor om att få ledigt från skolan varje fredag mellan kl. 12.30 och 14.00 för att närvara vid bön. Eleven är praktiserande muslim och tjänstgör som förtroendevald imam i församlingen.

Elevens lärare har samtyckt till att han tar ledigt och har lovat att ge honom uppgifter motsvarande innehållet i de lektioner han missar samt att särskilt följa upp att uppgifterna blir utförda. Rektorn har nekat eleven ledighet. Avslaget har bland annat motiverats med att elevens närvaro är obligatorisk.

Av anmälan framgår att anmälaren menar att skolan begränsar elevens möjlighet att utöva sin religion, både som praktiserande muslim och imam. Skolan ska enligt anmälaren i möjligaste mån underlätta för elever att följa bönetider. Eleven är flitig i skolan och den berörde läraren har samtyckt till

ledigheten. Skolan bör enligt anmälaren göra en individuell bedömning av frågan om regelbunden ledighet ska beviljas eller inte.

Utredningen i ärendet

DO begärde ett yttrande från Region Gotland.

Av yttrandet framgår i huvudsak följande. Eleven har inte utsatts för diskriminering i och med avslaget på ansökan. En elev som är inskriven på gymnasieskolans introduktionsprogram ska följa undervisningstiderna i skolan. Elevens rätt till lärarledd undervisningstid är vägledande och ska respekteras. Enligt gymnasieförordningen får rektor bevilja en elev ledighet från skolarbete för enskilda angelägenheter. Eleven får också i mindre omfattning befrias från vissa undervisningspass eller från annat skolarbete. Rektor har bedömt att det inte rör sig om ett enstaka tillfälle. Elevens begäran avser frånvaro från undervisningen varje fredag eftermiddag under hela utbildningstiden. Förslaget om att kompensera frånvaron genom att ge eleven arbetsuppgifter kan enligt rektor inte jämföras med lärarledd undervisningstid. Bedömningen hade blivit densamma om anledningen hade varit att eleven hade ansökt om ledighet i samband med konfirmation. Bedömningen hade också blivit densamma om eleven hade ansökt om ledighet för återkommande utövande av idrott eller kulturaktivitet.

Vid ansökningar om ledighet vid enstaka tillfällen görs en individuell bedömning av elevens förutsättningar att trots frånvaron tillgodogöra sig utbildningen. I de fall en ansökan avser en begäran att regelbundet och vid samma tidpunkt varje vecka få utebli från undervisningen avslås regelmässigt dessa ansökningar. Huvudmannen tillämpar en likvärdig bedömning och avslår ansökan oavsett vilken grund eleven åberopat för ledigheten.

Skriftligt beslut har också kommit från Region Gotlands förvaltningschef, som sammanfattningsvis har uppgett följande. Gymnasieskolan är en frivillig skolform, men när en elev väl har påbörjat sina studier är närvaron obligatorisk. Rektor har att ta hänsyn till den garanterade undervisningstiden och kan av det skälet endast i undantagsfall bevilja ledighet utöver de lov som är schemalagda.

Rättslig reglering på området

Enligt 1 kap. 4 § 1 diskrimineringslagen (2008:567), DL, avses med direkt diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Enligt 1 kap. 4 § 2 DL avses med indirekt diskriminering att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt, men kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell

läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Därtill kommer att konsekvenserna av en åtgärd som vidtas genom tillämpning av bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet, inte får vara orimligt ingripande i förhållande till den enskildes berättigade intressen. Detta senare krav följer av EU-domstolens praxis (EU-domstolens dom i mål C-83/14, *Chez RB*, EU:C:2015:480 p. 123 och där angivna hänvisningar).

Enligt 2 kap. 5 § DL får den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

DO:s bedömning

Frågan om närvaroplikt i skolan

Inledningsvis kan konstateras att gymnasiet är en frivillig skolform. Det finns alltså inte någon skolplikt motsvarande den som finns i grundskolan. Enligt 15 kap. 16 § skollagen ska eleverna dock närvara i alla andra fall än vid sådan frånvaro som är giltig enligt lagen och andra bestämmelser. Giltiga skäl för frånvaro är enligt Skolverket exempelvis sjukdom eller beviljad ledighet.

Frågan om gymnasieelevers deltagande i undervisningen har berörts i förarbetena till skollagen, där det bland annat framhålls att det förhållandet att utbildningen i gymnasieskolan är frivillig inte innebär att det är frivilligt att delta i undervisningen. En elev som har börjat i gymnasieskolan måste således delta i undervisningen. Detta utgör enligt förarbetena en förutsättning för att eleven ska kunna nå utbildningsmålen, liksom för att lärarna ska kunna planera undervisningen och göra en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper (prop. 2009/10:165, s. 413).

Enligt gymnasieförordningen får en rektor bevilja en elev ledighet från skolarbetet för enskilda angelägenheter. En liknande bestämmelse gäller enligt skollagen för möjligheten att bevilja ledighet för elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Enligt förarbetena till sistnämnda bestämmelse ska ett sådant beslut om ledighet grundas på en samlad bedömning. Bland de omständigheter som normalt bör beaktas kan särskilt nämnas frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen, hur angelägen ledigheten är för eleven samt om eleven fullgör sin skolplikt eller deltar i utbildningen utan att vara skolpliktig. Situationer då bestämmelsen skulle kunna bli aktuell är t.ex. vid vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider (prop. 2009/10:165, s. 707).

Det kan i detta sammanhang vidare noteras att enligt 7 kap. 19 § skollagen får en grundskoleelev på begäran av elevens vårdnadshavare befrias från

skyldigheten att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl. Enligt förarbetena anges dock att en befrielse bara kan bli aktuell i rena undantagsfall där omständigheterna är mycket särpräglade, och endast kan gälla enstaka inslag i undervisningen. En elev får inte medges befrielse i sådan utsträckning att eleven riskerar att inte nå kunskapsmålen eller kunskapskraven i ett ämne (prop. 2009/10:165, s. 341). Beslut om befrielse får därför enligt förarbetena endast avse enstaka tillfällen under ett läsår (prop. 2009/10:165, s. 708).

Skolverket har givit ut en juridisk vägledning angående frånvaro och ledighet (Skolverket, Juridisk vägledning, Frånvaro och ledighet, reviderad i april 2013). Vägledningen innehåller bland annat Skolverkets tolkning av skollagen och dess förarbeten. I vägledningen konstateras att de exempel som lämnas i förarbetena på vad som kan utgöra sådana ”enskilda angelägenheter” som skulle kunna utgöra skäl för att bevilja en elev ledighet från skolarbetet gäller ledighet vid enstaka tillfällen, dvs. en ledighet för enskild angelägenhet som avser en kortare eller längre ledighet, men som är avgränsad i tid. Någon antydning om att det skulle kunna handla om en ”systematisk” ledighet som sträcker sig över en hel termin lämnas alltså inte i förarbetena. Enligt vägledningen saknas också utrymme för att generellt medge att t.ex. aktiviteter som elever deltar i vid sidan av skolarbetet, som t.ex. deltagande i olika kultur- och idrottsaktiviteter, ska utgöra grund för ledighet för enskild angelägenhet. I detta sammanhang konstateras att en återkommande ledighet som ligger på samma schemaposition eller som sker på samma ämnes lektioner allvarligt kan försvåra en elevs möjligheter att nå kunskapskraven för det ämnet. Det kan enligt vägledningen emellertid inte uteslutas att rektorn vid en samlad bedömning av en enskild elevs situation kommer fram till att eleven ska beviljas ledighet.

Direkt diskriminering

DO prövar först frågan om skolans agerande har utgjort direkt diskriminering.

En första förutsättning för att direkt diskriminering ska föreligga är att en person missgynnas. Det som typiskt sett är förenat med faktisk förlust, obehag eller liknande är missgynnande. För att ett sådant missgynnande ska utgöra diskriminering måste även en jämförelse göras med hur någon annan person behandlas, har blivit behandlad eller skulle ha behandlats. Endast om jämförelsen visar en avvikelse från hur någon annan person som befinner sig i en jämförbar situation behandlas kan behandlingen bedömas som diskriminering. Slutligen måste det finnas ett samband mellan handlingen och diskrimineringsgrunden.

Inledningsvis kan det konstateras att eleven har missgynnats genom att få avslag på sin ansökan om ledighet. Fråga är då hur en jämförelse med en person i en jämförbar situation skulle utfalla. I det förevarande fallet finns ingen reell jämförelseperson. En jämförelse kan då göras med en s.k. hypotetisk

jämförelseperson, till exempel en elev som bett om att få ledighet för att kunna delta i en regelbundet återkommande idrotts- eller kulturaktivitet eller en återkommande religiös aktivitet av annat slag än den som nu varit aktuell.

Huvudmannen har uppgett att i de fall en ansökan avser en begäran att kontinuerligt och vid samma tidpunkt få utebli från undervisningen, så tillämpar man en likvärdig bedömning och avslår samtliga dessa ansökningar, oavsett vilken grund eleven åberopar. Även en elev som sökt om en regelbundet återkommande ledighet på grund av en idrottsaktivitet eller en kulturaktivitet skulle alltså ha fått avslag på sin ansökan. Skolans rektor har vidare uppgett att ett avslag skulle ha meddelats även för det fall en elev hade bett om en regelbundet återkommande frånvaro för studier i samband med konfirmation. Någon omständighet som ger anledning att betvivla dessa uppgifter har inte framkommit i ärendet.

Sammantaget gör DO bedömningen att utredningen i ärendet inte ger anledning att anta att eleven behandlats sämre än någon annan person i en jämförbar situation eller att skolans åtgärd haft samband med religion eller annan trosuppfattning. Skolans beslut att inte bevilja hans ansökan om ledighet har därför inte utgjort direkt diskriminering.

Indirekt diskriminering

DO prövar därefter om skolans beslut att avslå elevens ansökan om ledighet inneburit att han utsatts för indirekt diskriminering.

Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt, men som kan komma att särskilt missgynna personer med viss religion eller annan trosuppfattning, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Förbudet mot indirekt diskriminering är alltså en intresseavvägningsregel.

För att bedöma om en missgynnande effekt uppstått vid tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller genom ett särskilt förfaringssätt ska en jämförelse göras med en annan grupp. Jämförelsen kan beroende på omständigheterna ske antingen kvantitativt eller kvalitativt om det redan utan en kvantitativ jämförelse framstår som uppenbart att en viss grupp kan komma att missgynnas vid tillämpningen av bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet.¹

I den frågeställning som här har aktualiserats angående möjligheten till ledighet, framstår det som tydligt att den svenska skolans traditionella uppdelning på schemalagd undervisning under måndag–fredag och ledighet från skola under lördagar och söndagar påverkar elever på olika sätt. Elever

¹ Se EU domstolens dom av den 23 maj 1996 i mål C-237/94, O'Flynn, REG 1996, s. I-2617; se även Schieck m.fl. *Cases and Materials and Text on National, Supranational and International Non-Discrimination Law*, Hart Publishing, Oxford 2007 s. 423-435.

vars religiösa samfunds huvudsakliga återkommande gudstjänstillfällen infaller under lördagar eller söndagar påverkas inte på samma sätt som elever vars huvudsakliga eller väsentliga återkommande religiösa aktivitet inträffar under veckans övriga dagar.

Det finns mot denna bakgrund anledning att anta att en regel som innebär att återkommande ledigheter från skolan inte beviljas, inklusive ledighet för deltagande i religiösa aktiviteter, vid en jämförelse riskerar att särskilt missgynna sådana elever som tillhör vissa religiösa grupper, däribland gruppen religiöst aktiva muslimer. DO utgår i det följande från att så är fallet och fortsätter därför till den så kallade intresseavvägningen, det vill säga frågan om bestämmelsen kan sägas ha ett berättigat syfte och om de medel som har använts är lämpliga och nödvändiga för att uppnå det syftet. I intresseavvägningen ska även beaktas proportionaliteten i strikt bemärkelse, dvs. om konsekvenserna av tillämpningen av bestämmelsen inte framstår som rimliga i ljuset av den enskildes intresse.

Berättigat syfte

I förarbetena till diskrimineringslagen anges att syftet ska vara värt att skydda i sig och vara tillräckligt viktigt för att motivera att det ges företräde framför principen om icke-diskriminering (prop. 2007/08:85 s. 491). Syftet med den reglerade närvaron är att eleverna ska nå kunskapsmålet och inte gå miste om läroledad undervisningstid. En ackumulerad frånvaro riskerar emellertid att inverka menligt på utbildningen. Tanken bakom att begränsa möjligheterna för elever att beviljas ledighet är alltså att eleverna ska kunna tillgodogöra sig sin skolgång. Som redovisats ovan framgår det vidare av skollagens förarbeten närvaroplikten även är en förutsättning för att lärarna ska kunna planera undervisningen och göra en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper. Den aktuella regleringen måste härigenom anses ha ett objektivt sett godtagbart syfte.

Lämpliga och nödvändiga medel

Den fråga som DO har att pröva är då om det medel som skolan använde, dvs. att avslå elevens begäran om återkommande ledighet, var lämplig och nödvändig för att uppnå de effekter som närvaroplikten syftar till att uppnå, eller annorlunda uttryckt om det utgjorde en proportionerlig åtgärd.

Som Skolverket har konstaterat i sin juridiska vägledning om frånvaro och ledighet kan återkommande ledighet som ligger på samma schemaposition eller som sker på samma ämnes lektioner allvarligt försvåra en elevs möjligheter att nå kunskapskravet i det ämnet. Att avslå en begäran om en sådan upprepad ledighet utgör därför en lämplig åtgärd för att säkerställa de mål kopplade till utbildningens effektivitet och likvärdighet som kravet på en regelbunden närvaro ytterst syftar till.

Beslutet kan enligt DO:s mening inte heller gå utöver vad som kan anses nödvändigt för att säkerställa att målen uppfylls. I det förevarande fallet har läraren visserligen samtyckt till elevens frånvaro och förklarat sig vara beredd att ge honom uppgifter som motsvarar lektionsinnehållet samt att efteråt följa

upp att eleven utfört uppgifterna. Att på detta sätt kompensera elevens frånvaro kan emellertid, som Region Gotland uppgett, inte jämföras med lärarledd undervisningstid. Det kan också konstateras att det är ansvarig rektor, och inte aktuell lärare, som ytterst har att ta ställning till om det finns förutsättningar för att bevilja den begärda ledigheten.

Proportionalitet i strikt bemärkelse

Det ska även bedömas om de negativa effekter som beslutet medfört för eleven varit rimliga i förhållande till de eftersträvade målen.² Vid denna proportionalitetsbedömning måste betydande tyngd ges till elevens intresse av att få möjlighet att genom att delta i församlingens gemensamma fredagsbön beredas tillfälle att utöva sin religion. Även med hänsyn till detta – och med beaktande också av det förhållande att eleven i fråga i sin församling tjänstgör som förtroendevald imam – anser DO att de mål som krävs på en regelbunden närvaro ytterst syftar till är så pass väsentliga att de negativa effekter som skolans beslut om ledighet medför inte kan anses vara orimliga.

Förenlighet med Europakonventionen

För att DO slutligt ska kunna ta ställning till anmälan är det emellertid nödvändigt att även beakta artikel 9 i Europakonventionen om rätten till religionsfrihet. Utöver att Europakonventionen genom inkorporering utgör lag i Sverige³ gäller att svenska författningar så långt som möjligt ska tolkas så att av Sverige ingångna folkrättsliga förpliktelser respekteras. Vid sin tillämpning av diskrimineringslagen har alltså DO att, så långt det är möjligt inom ramen för det befintliga tolkningsutrymmet, säkerställa att myndighetens bedömning inte leder till ett resultat som står i strid med Sveriges konventionsåtaganden till skydd för de mänskliga rättigheterna, däribland Europakonventionen.

Rätten till religionsfrihet enligt artikel 9 i Europakonventionen innefattar bland annat en rätt för var och en att utöva sin religion eller tro genom sedvänjor och ritualer. Av Europakonventionens praxis framgår emellertid att det inte är varje handling som är religiöst motiverad som kan sägas utgöra ett utövande av en religion i denna mening. För att anses som ett sådant uttryck för en trosuppfattning som åtnjuter skydd enligt artikeln fordras att manifestationen är direkt förbunden (”intimately linked”) med trosuppfattningen i fråga, till exempel i form av ett religiöst uttryck eller tillbedjan som utgör en allmänt accepterad form för att utöva en viss religion. Förekomsten av ett tillräckligt nära samband mellan handlingen och den bakomliggande trosuppfattningen måste prövas utifrån omständigheterna i varje enskilt fall (Eweida m.fl. mot Storbritannien, applications no. 48420/10, 59842/10, 51671/10 och 36516/10 pp. 82–83). Enligt DO:s bedömning står det klart att deltagande i gemensam bön utgör ett sådant utövande av religiös tro som åtnjuter skydd enligt artikel 9 i Europakonventionen. Skolans beslut att neka eleven återkommande ledighet

² Chez RB p. 123.

³ Lag (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

för att kunna delta i fredagsbönen utgör därmed ett ingrepp i hans rätt till religionsfrihet enligt denna bestämmelse.

Enligt andra stycket av artikel 9 får friheten att utöva sin religion eller tro endast underkastas sådana begränsningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den allmänna säkerheten, till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri och rättigheter. Som angetts ovan framgår det av 15 kap. 16§ 1 skollagen att elever i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen i alla andra fall än vid sådan frånvaro som är giltig enligt lagen och andra bestämmelser. Skolans krav på närvaro har därför skett med stöd av lag.

DO har härefter att ta ställning till om ingreppet varit "nödvändigt i ett demokratiskt samhälle" för att uppnå något av de angivna ändamålen. Detta uttryckssätt kan sägas innefatta ett krav på att den aktuella åtgärden varit proportionerlig, det vill säga att ingreppet i den enskildes rätt stått i rimlig relation till det intresse som åtgärden varit avsedd att tillgodose. Staten anses ha en viss bedömningsmarginal ("margin of appreciation") vid denna värdering.

Frågan om befrielse från undervisning av skäl som har samband med religion har nyligen aktualiserats i ett av Europadomstolen prövat mål (Osmanoğlu och Kocabaş mot Schweiz, application no 29086/12, dom den 10 januari 2017). En begäran att målet ska prövas av Europadomstolen i stor sammansättning ("Grand Chamber") är för närvarande föremål för handläggning vid domstolen. Domen har alltså ännu inte vunnit laga kraft.

Det aktuella målet gällde frågan om ett beslut att avslå två föräldrars begäran om att deras barn skulle befrias från obligatorisk simundervisning utgjorde en kränkning av föräldrarnas rätt till religionsfrihet. I sin dom fann Europadomstolen att barnens obligatoriska närvaro på simlektionerna visserligen utgjorde ett ingrepp i föräldrarnas religionsfrihet, men att detta ingrepp uppfyllde kraven i artikel 9 andra stycket. Elevernas närvaroplikt hade stöd i lag, och det aktuella beslutet hade bland annat till syfte att upprätthålla respekten för skolplikten, undervisningens effektiva genomförande samt att skydda utländska elever från social uteslutning. Åtgärden hade därför enligt domstolen syftat till att upprätthålla såväl allmän ordning som andras fri- och rättigheter.

I domen framhöll domstolen att staterna har ett betydande utrymme för skönsrättsliga bedömningar ("margin of appreciation") vid värderingen av vilken betydelse religion ska ges i samhället överlag, och alldeles särskilt då denna fråga berör utbildningsområdet och statlig undervisning. Enligt domstolens bedömning vägde barnens rätt till en fullständig undervisning tyngre än föräldrarnas önskemål om befrielse från den obligatoriska simundervisningen. Domstolen uttalade i detta sammanhang att frånvaro från vissa lektioner endast kunde rättfärdigas under mycket exceptionella omständigheter, under väl definierade förhållanden och med hänsyn tagen till likabehandling av alla religiösa grupper.

De omständigheter som DO har att ta ställning till skiljer sig från dem i ovanstående mål bland annat genom att det avser en frivillig skolform, där någon skolplikt alltså inte föreligger. Det finns mot denna bakgrund skäl att framhålla att det av Europadomstolens praxis i förhållande till arbetslivet framgår att det förhållande att en person valt att frivilligt påbörja en anställning och därmed medvetet åtagit sig förpliktelser som påverkar hans eller hennes möjlighet att manifesteras sin religiösa övertygelse inte i sig kan anses avgörande för frågan om det föreligger ett ingrepp i personens rätt till religionsfrihet. Det faktum att personen frivilligt har påbörjat anställningen är emellertid en omständighet som bör beaktas vid proportionalitetsbedömningen (Eweida m. fl. mot Storbritannien, p. 83, 109). Enligt DO:s uppfattning kan ett motsvarande betraktelsesätt anläggas i fall då det är fråga om en frivilligt påbörjad utbildning med närvaroplikt. Även i ett sådant fall har eleven medvetet åtagit sig förpliktelser som påverkar dennes möjlighet att manifesteras sin religiösa övertygelse.

Det aktuella ingreppet i elevens religionsfrihet har syftat till att upprätthålla den lagstadgade närvaroplikten, vilken motiveras av intresset av att gymnasieskolans elever ska följa skolans undervisning. Som tidigare nämnts är också närvaroplikten en förutsättning för att lärarna ska kunna planera undervisningen och göra en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper. Åtgärden att avslå elevens begäran om återkommande ledigheter, som därmed ytterst kan sägas ha vidtagits för att upprätthålla en effektiv och likvärdig utbildning, har därför haft det godtagbara ändamålet att upprätthålla "allmän ordning" i konventionens mening (jfr Osmanoglu och Kocabaş mot Schweiz, p. 64).

Även med beaktande av att eleven i sin församling tjänstgör som förtroendevald imam har det ingrepp i elevens frihet att utöva sin tro som skolans agerande inneburit enligt DO:s bedömning inte heller varit mer långtgående än vad som framstår som rimligt i förhållande till de intressen som åtgärden tillgodosett. Någon kränkning av elevens rätt till religionsfrihet enligt Europakonventionen har enligt DO:s uppfattning alltså inte skett.

Sammantaget anser alltså DO att omständigheterna i ärendet inte ger anledning att anta att eleven blivit utsatt för diskriminering som har samband med religion eller annan trosuppfattning. Ärendet ska därför avslutas.

Beslut i detta ärende har fattats av Agneta Broberg efter förslag från Cecilia Asklöf. I den slutliga handläggningen har också enhetscheferna Rickard Appelberg, Martin Mörk och Lovisa Strömberg deltagit. Detta beslut går inte att överklaga. De bedömningar som DO gör i beslut är inte juridiskt bindande och beslutet påverkar inte enskildas möjligheter att själva väcka talan om diskrimineringsersättning i tingsrätt.

Agneta Broberg
Diskrimineringsombudsman

Kopia skickas för kännedom till anmälaren.